די קענטדער אידישע מואווינג פיקטשורס מאנאטעו

פון שמש

דער קענערער אידישער ישוב איז ניט קיין גאנץ אלטער, אבער אין דער ענטוויק לונג פון קענערע וועלכע איז, א לאנד וואס האלט זיך נאך אין ענטוויקלען האבען אידען פארנומען געהויבענע פלעצער אין אלע צווייגען פון איהר אינדוסטריע און געשעפט וועלכע האבען געבראכט קע נערע צו דער שטופע אויף וועלכער זי שטעהט יעצט.

עס אזי קוים צו געפינען וועלכע עס אין צווייג אין דער לעבערינער קענערע אין וועלכער אידען זיינען ניט פארטראטען אדער זענען ניט געווען פארטראטען, אין געשעפט פונקט ווי אין ארבייט, אין אימפארט ווי אין עקספארט און במילא האבען די אידען צו געטראגען א גרויסען טייל צו קענערעס ענטוויקלונג, רייכטום און גליק.

יעקב עללען.

מיר וואלטען זיך געקענט אפשטעלען און אנווייזען אויף פיעלע אינדוסטריען און געשעפטען וועלכע זיינען אויסגעבויט און ענטוויקעלט געווארען בלויז א דאנק אידישער ענערגיע, און אונטערנעה מונגס קראפט. מיר וועלען עס פיליכט ביי א געלעגענהייט טון. יעצט וועלען מיר זיך אפשטעלען בלויז אויף א געוויסער אינדוסטריע, וועלכע איז אויסשליס ליך ענטוויקעלט געווארען אין קענערע פון אידען און ווערט אויך יעצט פון זיי געפירט, און דאס איז די „מואווינג פיקטשור" אינדוסטריע.

מיט אייניגע יאהר צוריק, טאקי נאר ניט לאנג האט מען ניט געהאלטען דער פון. מען פלעגט אפט קענען הערען א באמערקונג פון א נ[illegible] פראקטישען מענ שען.

אויך מיר א געשעפט, מואווינג פיק טשורס, מען געהט זעהען ווי מענשען מאכען זיך משוגע און נארוש.

פון לאכען און זאגען וויצען וועגען דעם איז אפגערעדט.

יעצט אבער לאכט מען שוין ניט מעהר פון דעם. די מואווינג פיקטשורס האבען אן אינדוסטריע ענטוויקעלט, וועלכע ווערט געשאצט אין ביליאנען דאלאר. חוץ דעם וואס די בעוועגליכע בילדער זיי נען געבראכט געווארען צו א שטופ פון קונסט.

סצענעס וועלכע קיינער האט קיינ מאל ניט געהלומט, מען זאל קענען אויס פיהרען אויף א ביהנע זייגען מעגליך גע ווארען צו זעהען אויף'ן לייוועגס. עס זייגען מעגליך געווארען צו זעהען לאנד שאפטען פון וועלכע מען איז קיינמאל מיילען ווייט. דורך'ן קינמאטאגר אף האט מען זיך באקענט מיט דעם וואס עס טוט זיך אויף'ן דעק פון ים און אנ דערע פארבארגענע ווינקלען צו וועלכע דאס מענשליכע אויג האט ניט געקענט גרייכען.

אין די פארווארפענסטע ווינקעלאך פון ערד קוגעל, ווערען באוועגליכע בילד דער געזעהען און געווישען, זאגאר אין כינא און אינדיען.

דאס זייגען זאכען וועלכע קיינער פרובירט שוין יעצט ניט לייקענען און נוטיגען זיך ניט אין קיין אנאליזען, מיר ווילען בלויז דערמיט באווייזען אז די דאזיגע נוצליכע און רייכע אינדוסטריע האט אין קענערע אריינגעבראכט און ענטוויקעלט א אידישע פאמיליע.

דער פאמיליע עללען וועלכע געפינט זיך און איז גאנץ גוט באקאנט אין דער אידישער אזוי גוט ווי אין דער ניט אידי שער טאראנטא איז צו פארדאנקען דאס וואס די מואווינג פיקטשור אינדוסטריע אין קענערע איז יעצט אזוי שטארק ענט וויקעלט.

עס איז אמת, אז איידער די עללען פא מיליע איז אנגעקומען אין קענערע האבען זיך אין פארשידענע שטערט פון קענערע געפונען מואווינג פיקטשור פלעצער וואו מען האט פאר פינף און צוואנציג סענט גע קענט זעהען אלע „וואנדערים". אבער דאס זיינען אלץ געווען אימפאר בילדער וועלכע ווערען דארטען געוויזען.

אינטערעסאנט איז אבער דער קאמף וועלכען די עללען ברידער האבען אנגע פיהרט מיט די גרויסע טראסטס.

ווען זיי האבען אנגעפאנגען צו פאר קויפען די בילדער וועלכע זיי אליין האבען געשויפט האבען די טראסט'ס זיי דאס פארוועהרט און האבען זיי ניט גע געבען קיין בילדער, דער אונטערנעה מונגס גייסט האט אבער געזויגען, עס איז געווען א שווערער קאמף אבער א גע לונגענער, יעצט איז זייער הויפט אפיס, אין לאנדאן ענגלאנד מיט זייער זייפט קווארטיר אין טאראנטא פון וואס זען זיי פיהרען אן זייערע געשעפטען און דיריעקטירען עס איבער אלע טיילען פון קענערע, הויז די גרויסע טיילען וועל כע זיי האבען אין די גרעסטע פולם הייי זער אין דער וועלט.

יעקב האט זיך אבער ניט באנוגענט מיט בלויז אויסבייטען זיין טעטיגקייט אין קענערע און איז געפאהרען אין רוס לאנד עפענען טעאטערע. ער האט גע עפענט א טעאטער אין סמאלענסק, אבער ווי יעקב אליין ערקלערט זייגען די אומ שטענדען און רוסלאנד דאן ניט געווען אזעלכע גיגאנטיגע ווי די אין אמעריקא און ער האט זיך צוריקגעקעהרט.

ביידע ברידער זיינען פארהייראט און ארבייטען הארמאָניש אין זייער גוואל דיג גרויסער אונטערנעהמונג וועלכע איז פארצ'ווייגט אין אלע עקען פון קענערע און אמעריקא. דער פאטער שניידט די גומע פרוכט פון זיין גענייאלע פאמיליע.

אין דער פאמיליע זיינען דא נאך צוויי זוהן אייגער 21 יאהר אלט חיים, וועלכער איז אויך ביי יעצט געווען אין די ביזנעס, יעצט איז ער אבער צוגענומען געווארען פאר א סאלדאט און האט באר קומען א קאמישאן.

דער צווייטער איז א בחור פון ארום 15 יאהר.

אין געזעלשאפטליכער טעטיגקייט זיי נען די עלענס זעהר גוט באקאנט. עס איז קוים פאראן א וועלכע עס איז צדקה אינסטיטוציע אין שטארט אין וועלכער די עללען פאמיליע זאל ניט האבען קיין גרויסען חלק. זייער הויז איז אימער געווען אפען פאר צדקה און ניט אומזיסט רופט מען זיי די פאמיליע מיט ברייטע הערצען און אפענע הענט. אויסצורעכע נען אלע אינסטיטוציעס וועלכע זיי האב בען געהאלפען אויפבויען און וועלכע עק זיסטירען בלויז א דאנק זיי וואלט צופיעל פלאץ פארנומען.

דער פאטער אליין האלט נאך ביז הייג טיגען טאג אויף אלע זיינע קרובים און כלל ארימע לייט וועלכע געפינען זיך אין זיין געבורטס שטעדטעל ליפסק.

מענשען מיט בילדונג און ברייטע הער צער וועלכע אין זייער גרויסען ערפאלג וועלכען זיי האבען ביינעשטייערט אין אויפבויען די פילם אינדוסטריע אין קע נערע האבען אויך ניט פארגעסען זייערע ארימע פון זייער פאלק

פערקיופיין נאלד קעמפ

די לעצטע אינפארמאציעס, קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך פונדסקרייבען פאר דעם פערקיו־פייף תעראלד.

סויטס פערקיופיין, אנטעריא.

פרייז פאר קענערע $1.50. פעראיי־

יהודה עללען.

א בריוועלע דער מאמען

פון י. בודאוויניץ

די ידיעה אז לייבקע חיים, בנימין יענקעל דעם שניידערס זוהן איז געיואָ רען קאָמיסאר, האט אַרויסגערופען אין שטערטעל א גוואלדיגע סענזאציע אין בית המדרש האט מען אָבגעלייגט אלע וויכטיגע פאָליטישע ענינים און א וויים אין מען האט נערעדט בלויז וועגען „לייבקע דעם שניידערס". אלע זייגען געווען אויפגערעגט און אין כעס.

— האט איהר געהערט א מעשה — האט געטענה'ס פישעל בערקאוויטש, ווע מעס זוהן דעם „אָבאָראָנעץ" האט מען ניט לאנג ארויסגעטריבען פון מיליציע — עס איז דאך ממש א חרפה — בעל הבית־שע בחורים געהען ארום אהן ארבייט און אזא שניידערזון ווערט גאר א גאנצער שררה.

אנדערע אין סתם ניט אנגעשטאנען די מעשה, „גוטע יאהרען דערלעבט" — האבען זיי זיך בעפלאנט — לייבקע חיים וועט אונז געהען זאגען א רעה און צו די ווילסט און צו די ווילסט ניט, מען וועט מוזען פאלגען."

— גו אזוי לאנג וועט ער קרענקען, ווי איכ'ל איהם פאלגען, — האט זיך אריינגעמישט אין שמועס א דריטער — דאס אין ער דארטען א קאמיסאר, איך קען איהם נאך אבער פאר־לייבקען. מיר פלאמט נאך אויגס די האנד פון די פעטש וואס איך האב איהם אמאל געגעבען.

— איהר ווייסט, האט געזאגט א נידריגער איד מיט א שיטערער, געלער בערדיל, — עס איז א רחמנות אויף בנימין יענקעלען, אן עהליכער איד.

— וואס פאר א רחמנות — האט געזאגט פישעל בערקאוויטש — געפונען אויף וועמען א רחמנות צו האבען, עס איז איהם אויצט בעסער, ווי מיר מיט אייך. מיט אונז אלעמען. נישקשה, דער עפעל פאלט ניט ווייט פון בוים.

אין דער צייט איז אריינגעגאנגען, אין בית המדרש בנימין יענקעל, עס איז גע ווארען שטיל, אלע האבען זיך געפיהלט עפעס ניט גוט. בנימין יענקעל האט משמעות פערשטאנען, וועגען וואס מען האט דא גערעדט. ער האט אראבגעלאָ זען די אויגען. צוגעגאנגען צום טיש און געלומען א תהילים. פישעל האט וויע דער אנגעהויבען צו רעדען:

— ער האט נאך א הארץ צו זאגען תהילים אויסגעהערעוועט א בן אויף לייטישע געלעכטער און קוקט אויף איהם איז ער גאט די נשמה שולדיג.

— וואס קוקט איהר אויף מיר? — האט יענער אנגעהויבען צו שריען — שערמען מעגט איהר זיך אין אייער ווייטען האלז.

אלע האבען געוואדט, וואס וועט דא ארויסקומען, נאר פאר בנימין יענקעלען האט זיך אנגענומען דער קורצער איד, וואס האט פריהער געהאט אויף איהם רחמנות. ער איז צוגעגאנגען צו פישלען, גענומען איהם פאר ארבעל און שטילערהייד געזאגט:

— שא, רבי פישעל, וואס איז דאס פאר א גאנג! ער איז דאך אודאי ניט שולדיג. דאווענט בעסער מעריב, רבי בנימין יענקעל — האט ער זיך געווענ־דעט צום איבערגעשראקענעם שניידער.

מיט א פארקלעמטען הארצען איז בנימין יעקעל צוגעגאנגען צום עמור און האט אנגעהויבען צו דאוונען מעריב. ער האט געהאט א זאנגטיגע שטים און האט תמיד געדאווענט „מיט הארץ" נאר דאס מאל זייגען איהם פון הארץ ארויסגעגאנ־גען פאנטשטיקטע, אומעטיגע ווערטער, און אין קאפ האט איהם אהן אויסהער גע־קלאפט ווי מיט א האמער: אויסגעהא דעוועט א בן אויף לייטישע געלעכטער...

אבגעראוועגט מעריב, האט זיך בנימין יענקעל ניט פערהאלטען ווי זיין שטיי־נער איז תמיד געווען, אין שוהל און איז אויעקגעגאנגען גלייך צו זיך אהיים.

אין שטוב'האט איהם מיט א פרעה ליכען פנים בעגעגנעט זיין ווייב איטע־לאה.

— א בריוועל פון לייבעלען — האט זי מיט פרייד אויסגעשריען, ווי־נור זי האט דערזעהען בנימין יענקעלען.

— לייען, וואס ער שרייבט, א בע־זונד אויף איהם. ער האט זיך גאר ניט גע־ענדערט, פונקט דער זעלביגער, וואס אמאל, זאל איך אזוי לעבען. פרעגט זיך נאך וואס מיר מאכען, און נא, אויב דיר איז קארג א „פאוויעסטקע" אויף 300 קארבען. זעה וואס איז דאס מיט דיר, וואס ביסטו עפעס אזוי בלייך? האט זי געפרעגט ביי בנימין יענקעלען.

— גארנישט, איך האב זיך אויסגע הונגערט, עס ווילט זיך עסען, איז וואס זאגסטו, ער איז געזונד?

— געזונט, געזונד, ביז הונדערט מיט צוואנציג יאהר, געזונד זאל ער זיין אויי־ביז. רבונו של עולם, גלייך ניב איך דיר וועטשערע.

בנימין האט אנגעטהאן די בריל־ען און דורכגעלייענט דעם ברעיוו. לייבעלע האט געשריבען, אז איהם וואלט זיך זעהר וווי־לען זעהען מיט די עלטערען. ווייטער האט ער געפאדערט, דער אלטער טאטע זאל שוין אויסהערען צו הארעווען, נישקשה שטעלט ווי פישעל בערקאוויטש וועט קו מען דאן צו איהם און וועט מחילה בע־טען, וואס ער האט איהם מביש געווען בפני רבים.

— איך בין אייך מוחל, רבי פישעל במחילה גמורה, וועט ער איהם ענטפערען — פאר זיך און פאר מיין לייבעלען זאל אייך גאט אויך מוחל זיין.

בנימין יענקעל ציהט אויס זיין דא רע האנד, נעהמט פון טישעל די פאוויעסט קע און לעקט אויף איהר מיט האלב דער־שראקענע אויגען. די ציפער 300 שווימען זיך פארנאנדער, פערגרעסערט זיך. מיט אהן שיער נולען און מיט א צופריעדע־נעס שמייכעלע ווערט ער אנשלאפען...

אונזער טאגעבלאט).

CARLING'S
GOLD MEDAL
ALE, PORTER
& LIGHT BEER
CARLING LONDON

מאכס סיגיל 12-10 עגעמערטסט קאלעדיש 4704
דער איינציגער האלסיל פארקויפער אין טאראנטא פון די אויבענדער־מאהנטע אויסגעצייכענטע בערנדס.

שפארט 20 פראצענט אויף אייערע
דרוק ארבייט

ווען איהר ארדערט אייער פרינטינג אין
„די דזשוירנאל פרעסס"
שפארט איהר זכער פון 20 ביז 30 פראצענט

דא האט איהר אייניגע פרייזען:

לעטער "העדס"	$3.00 א טויזענד.
ענוועלאפס	$3.00 א טויזענד.
ביל "העדס"	$2.15 א טויזענד.
סטייטמענטס	$2.50 א טויזענד.

אויך פארשיידענע סוירקולארס, קארדס, פאסטערס, טיקעטס, בלאטערס, שיפינג "טעגס א. ז. וו. צו די בילינגסטע פרייזען.

שעהנע ארבייט. אטענדעט און צייט.
פרעגט אונז פרייזען.

„די דזשוירנאל פרעסס"
„אידישער" 251־253 קווין סטריט וועסט „שוירנאל"
א. גאלד ה. לעווענטהאל

LICHTEN YOUR
WASHDAY LABOR

אנגענעהמליכקייט און באקוועמליכקייט רעכענט זיך אין וואשטאג פרייטיג מעהר איידער וועלכען עס איז אנדער טאג אין וואך. יעדער זאך וואס קען פארלייכ־טערען די ארבייט איז מאפעל ווילקאמען דאן.

עדיעס פארהארטעוועטע פייבר־וועד
וואש טאבס און וואש ברעטלאך

פארלייכטערען די ארבייט, זיי שפארען צייט און קראפט אין קאסטען ניט טעהר. עדיעס פייבר וואש - טאבס זענען לייכט אויפצוהויבען און לייכט צו טראגען, זיי האלטען דאס וואסער ווייט אין אנגע צייט, ווייל זיי לאזען פון זיך ניט ארויס די הייץ אזוי ווי די געלוואייזד אייזען אדער בלעכענע טובען עס. זיי קענען ניט ריינען, ווייל זיי זענען געמאכט פון איין שטיק אהן דזשוינטס־אזן נאטען אין עס. קאסט ווייניגער ווייל זיי ווערען דוערען מעהר, איידער די אלטע פאסאנען וואש - טאבס. עדיעס טווין ביינווער וואש ברעטלאך שפא־רען צייט דורך די ספעציעלע קארבען, וועלכע שווייגען אפ די שמוץ לייכט, מען קען וואשען אויף ביידע זייטען און דאס גיט טאפעלע דויערענדאפטקייט איידער געוועהנליכע וואש־ברעטלאך.

The E. B. EDDY CO. Limited
HULL, Canada
Makers of the Famous Eddy's Matches

When you buy matches look for the name "Eddy" on the box.
A kind for every purpose.